

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Gelis 24.02.2022
Published /Yayınlanma 30.04.2022
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Hacıcaferoğlu, S., Güner, O., Kavalcı, İ. & Kurt, H. (2022). Turizm fakültesi öğrencilerinin spor turizmüne yönelik tutumlarının incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 9(82), 808-816. <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3037>

Doç. Dr. Serkan HACICAFEROĞLU
<https://orcid.org/0000-0001-8301-304X>
İstanbul Teknik Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, İstanbul / TÜRKİYE

Arş. Gör. Oğulcan GÜNER
<https://orcid.org/0000-0002-4880-3166>
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Rize / TÜRKİYE

İsa KAVALCI
<https://orcid.org/0000-0001-5419-4224>
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rize / TÜRKİYE

Hakan KURT
<https://orcid.org/0000-0002-1929-3558>
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rize / TÜRKİYE

TURİZM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SPOR TURİZMİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

EXAMINING TOURISM FACULTY STUDENTS' ATTITUDES TO SPORTS TOURISM

Issue/Sayı: 82

Volume/Cilt: 9

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

ÖZET

Bireysel ve toplumsal faydaları dikkate alındığında spor turizmüne yönelik bakış açısı son derece önemlidir. Bu doğrultuda, insanların spor turizmüne yönelik tutumlarının ne düzeyde olduğunun tespit edilmesinin, alanın gelişimi için etkili olacağı söylenebilir. Bu düşünceler ışığında araştırmanın amacı turizm fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin spor turizmüne yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın verileri Tezcan ve Sadık (2018) tarafından geliştirilen "Spor Turizmüne Yönelik Tutum Ölçeği" ile toplanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin Turizm Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmadan elde edilen veriler normallik dağılım gösterdiğinden araştırmada parametrik testler (t testi, tek yönlü varyans analizi) kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre turizm fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin spor turizmüne yönelik tutumlarında, ölçeğin tüm alt boyutlarında genel olarak orta üstü düzeyde bir algının olduğu belirlenmiştir. Ayrıca yaş, sınıf, spora ilgi düzeyleri ve spor yapma değişkenlerine göre anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin spora ilgi düzeylerinin artmasının ve spor yapmalarının spor turizmüne yönelik tutumlarını arttırdığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Turizm, Öğrenci, Tutum, Spor Turizmi.

ABSTRACT

Considering the individual and social benefits, the perspective on sports tourism is extremely important. In this direction, it can be said that determining the level of people's attitudes towards sports tourism will be effective for the development of the field. In the light of these considerations, the aim of the research is to examine the attitudes of university students studying in tourism faculties towards sports tourism according to various variables. The research was conducted using the survey model, one of the quantitative research methods. The data of the research were collected with the "Attitude Scale Towards Sports Tourism" developed by Tezcan and Sadık (2018). The study group of the research consisted of students studying at the Tourism Faculty of Recep Tayyip Erdogan University. Since the data obtained from the research showed normality distribution, parametric tests (t-test, one-way analysis of variance) were used in the research. According to the results of the analysis, it was determined that the attitudes of the students studying at the faculty of tourism towards sports tourism were generally above moderate in all sub-dimensions of the scale. In addition, significant differences were found according to the variables of age, class, interest in sports, and doing sports. According to the results of the research, it can be said that the increase in the level of interest of the students in sports and the fact that they do sports increase their attitudes towards sports tourism.

Keywords: Sports, Tourism, Student, Attitude.

1. GİRİŞ

Seyahat etme, bir yerden başka bir yerlere gitme, yeni yerler keşfetme ruhu ve arzusu çağlar boyunca tercih edildi ve edilmeye devam etmektedir (Kinnaird & Hill, 1993). Tarih boyunca insanların yeni yerler, yeni topraklar, yeni kültürler ve yeni deneyimler aramak için seyahat ettiği görülmektedir (Heath & Wall, 1992). Bu bağlamda seyahatin kalkınma için bir odak noktası olduğu ve olmaya devam ettiği söylenebilir (Butler, 1950). Bahsi geçen seyahatlerin gerçekleşmesinde son yüzyıllarda teknolojik gelişmelerin artmasıyla buharlı gemi, demiryolu, otomobil ve uçak dahil olmak üzere birçok ulaşım kolaylıkları sayısız sosyo-ekonomik dönüşümle birleştiğinde, insanın seyahat etme oranlarında hatırı sayılır bir artışın gerçekleştiği görülmektedir (Baker, 1988).

İnsan davranışı, tatmin edilen güdüler, dürtüler veya endişeler belirlenerek daha anlaşılabilir bir hale gelebilmektedir. Güdü, genel çerçevede bir kişinin belirli bir hedefe veya hedefler kombinasyonuna ulaşmak veya bu hedefe doğru çabalamak için temel eğilimi olarak açıklanabilir (Eduardo, 1989'dan akt. Zauhar, 2004). Dürtü, kişiyi buna yatkın hale getiren içsel bir faktör olarak algılanabilmektedir. Belirli bir nesneye veya eyleme karşı olumlu veya olumsuz tepki verme durumu olarak ifade edilebilmektedir (Baker, 1988). Endişe ise bir kişinin bir olaya, duruma dâhil olma konusundaki komuta rolüyle ilgilidir (Zeigler, 1984). Tarih boyunca, erkekler ve kadınlar güdü, dürtü veya endişe nedeniyle seyahat etmeye zorlanmışlardır. Bu seyahat etme zorunluluğu son yıllarda spor ile alakalıdır. Özellikle büyük spor organizasyonlarının gerçekleştirilmesi birçok insanın güdülenmesinde rol aldığı söylenebilir. Aktif ve pasif sportif etkinlikleri içerisinde bulunan kişiler özellikle çalıştıkları örgütlere karşı bağlılıklarını daha fazla pekiştirmekte (Ekici, Hacıcaferoğlu ve Çalışkan, 2017) ve bu faaliyetler çalışma alanlarında olabilecek mesleki tükenmişliklerini gidermede etkin bir şekilde yardımcı olur (Günel ve Hacıcaferoğlu, 2021). Bu bağlamda çalışma hayatının monotonluğundan sıyrılarak bilmek için başka şehirlerde ve/veya ülkelerde gerçekleştirilen sportif organizasyonlara katılım sağlamak için seyahat etme durumu ortaya çıkabilir. Bu seyahatler sonucunda oluşan spor ortamından birey kendini şımartır ve doyurur. Dolayısıyla sanayileşen dünyada genel olarak büyük toplulukların hareketliliğine, ilgisizlik, aşırı tüketim ve kaynakları bilinçsizce tüketime dayalı olarak gelişen kalabalık turizm yerine şimdilerde, sorumluluk duygusunu öne çıkaran, kaynak tüketiminin minimize edildiği, çevreye ve kültürel dokuya duyarlı, sürdürülebilir odaklı, deniz-kum-güneş üçlemesi dışındaki alternatif turizm alanlarına bırakmaya başladığı söylenebilir. Bugün sportif aktiviteler nedeniyle gerçekleştirilen seyahatlerin gerek ulusal gerekse uluslararası turizm pazarında hızla artış gösteren bir yapıda olduğu görülmektedir. Bu bağlamda spor, turizm ve tutumla ilgili bazı kavramları açıklamakta fayda vardır.

1.1. Spor

Spor, kök tanımını, kendini başka yöne çevirmek anlamına gelen disport'tan aldığı ifade edilir. İnsanların dikkatlerini gündelik hayatın zorluklarından ve baskılarından, eğlencenin neşesine ve kaptırılmasına, yani bir tür fiziksel aktiviteye katılarak başka bir yöne çevirmelerinin orijinal imasını taşıdığı, bir oyun oluşumu olarak görüldüğü belirtilmektedir (Feifer, 1985). Spor bir oyalama, eğlence veya eğlenmedir; açık havada avlanmak, balık tutmak, kayak yapmak veya trekking yapmak gibi keyifli bir eğlence olaylarını içermektedir (Coakley, 1982). Diğer bir deyişle spor, katılımın içsel ve dışsal faktörlerin bir kombinasyonu tarafından motive edildiği, güçlü fiziksel çabayı veya nispeten karmaşık fiziksel becerilerin bireyler tarafından kullanımını içeren, bireylerce kurumsallaştırılmış rekabetçi bir aktivitedir (Chu, 1982). Ayrıca evrensel olarak kabul edilmiş bir dizi kuralı olan ve bir kazanan ve bir kaybedenin olduğu, büyük kas gruplarının koordinasyonunu içeren fiziki aktivitelerden oluştuğu (Edwards, 1973) söylenebilir.

1.2. Turizm

Etimolojik olarak, "tur" kelimesi, Latince tornare ve Yunanca tornos, merkezi bir nokta etrafındaki hareket anlamına gelir. Dolayısıyla "tur" kelimesi ile "ist" ve "ism" ekleri birleştiğinde, bir daire etrafında hareket eylemini akla getirirler (Laverty, 1989).

İnsanların seyahat etme arzusu, yakın sosyo-fiziksel çevreleri ve ötelere çekiciliği ile ilgili bir durum olarak görülmektedir. Bu seyahat dürtüsü, küresel oranların ekonomik, çevre ve sosyolojik bir gücü olarak görülür. Turizm genellikle evden belirli bir mesafenin ötesinde veya kişinin daimi ikamet yerinden farklı bir coğrafi idari yargı alanında gerçekleşen bir faaliyet biçimini ifade eden ve seyahat eden kişilerin motivasyonunu, hazırlık deneyimlerini ve beklentilerini içerisinde barındırır. Aynı

zamanda, ev sahibi olarak adlandırılan sakinlerin beklentilerini, ayarlamalarını ve toleranslarını da kapsar (Weller ve Hall, 1992).

Turistin ilk tanımı merak ve tembellikten seyahat eden bir kişi olarak tanımladığı belirtilmektedir (McIntosh, Goeldner ve Ritchie, 1995). Daha sonraları turizm; ziyaretçileri çekme ve taşıma, barındırma, ihtiyaç ve isteklerini nezaketle karşılama bilimi, sanatı ve işi olarak yorumlandığı görülmektedir (Feifer, 1985). Dünya Turizm Örgütü, turistti yerli ve yabancı turist olarak iki şekilde tanımlamaktadır (World Tourism Organisation, 1993);

- Yerli turistler; keyif, eğlence, spor, iş, arkadaş ve akraba ziyareti, misyon, konferans, sağlık, eğitim ve din amacıyla en az 24 saat ve bir yıldan fazla olmamak üzere yurt içinden gelen ziyaretçiler olarak görülmektedir.
- Yabancı turistler ise yerli turistlerle aynı amaçların çoğu veya tamamı için bir başka ülkeyi ziyaret eden bir ülkenin sakinleri olarak görülmektedir.

1.3. Spor Turizmi

Spor turizmi, insanların eğlence amaçlı, sürekli ikamet ettikleri yerlerden ayrılarak, sportif aktiviteleri seyretmek veya bu aktivitelere katılım sağlamak amacıyla yaptıkları seyahatlerdir (Gibson, 1998). İkamet adresinden uzaklaşıp spor müsabakalarına katılmak veya izleyici olarak gidilen seyahatler olarak ifade edilirler (Weed, 1997). Ayrıca evden uzakta gerçekleşen spor olayı olduğu için spor turizmini evden uzakta olan spor olarak ifade edebiliriz (Koç, 2005). Yukarıdaki tanımlardan yola çıkarak, spor turizmi üzerine aktivitelerin üç şekilde gerçekleştiği söylenebilir. Bunlar müsabakalara aktif olarak katılmak, aktivitelere aktif katılanlara destek vermek ve aktivitelerin yapıldığı yerleri gezmek olarak belirtilmektedir (Akın, 2015).

Aşağıdaki tabloda Spor ile Spor Turizmi ilişkisine değinilmiştir (Gammon ve Robinson, 2003).

Tablo 1. Spor ve Turizm İlişkisi

Spor İçerisinde Turizmi		Turizm İçerisinde Spor	
<i>Belirgin Tanım</i>	<i>Esnek Tanım</i>	<i>Esnek Tanım</i>	<i>Belirgin Tanım</i>
Rekabet içeren spor faaliyetlerine aktif veya pasif katılım	Rekabet olgusu içermeyen spora aktif katılım	Turistlerin spor faaliyetlerine planlı olmaksızın aktif olarak katılımları	Turistlerin ziyaretlerinde ikincil amaçları olarak spora planlı şekilde aktif veya pasif katılımları
Ulusal ve Uluslararası Spor Faaliyetleri, Olimpiyatlar vb.	Koşu, yürüyüş yapma, kayak vb.	Konaklama yerinde yüzme, fitness aktivitelerinde bulunma vb.	Sportif turlar, doğa turları vb.

1.4. Tutum

Tutum, insanın kendisine ya da çevresinde bulunan herhangi bir nesne, toplumsal konu ya da olaya karşı deneyim, motivasyon ve bilgilerinden hareketle örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki eğilimi olarak tanımlana bilmektedir (İnceoğlu, 2004). Bireysel ve toplumsal faydaları değerlendirildiğinde spor turizmüne yönelik tutum kişiler, toplumlar ve kurumlar için son derece önem arz etmektedir. Bu bağlamda, bireylerin spor turizmüne yönelik tutumlarının hangi düzeyde olduğunun belirlenmesinin, spor turizminin gelişimi için etkili olacağı düşünülmektedir.

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde bu çalışmada turizm fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin spor turizmüne yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırma, nicel araştırma metodlarının kullanıldığı, betimsel bir çalışmadır. Fen bilimlerinden sosyal bilimlere kadar, geleneksel olarak en yaygın biçimde kullanılan araştırma yöntemleri nicel araştırma metodları olduğu belirtilmektedir (Yıldırım, 1999).

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada nicel araştırma modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri geçmişteki ve/veya günümüzdeki durumun varoluş biçimiyle betimlemeye yarayan araştırma yaklaşımları olarak ifade edilmektedir. Genel tarama modeli, kalabalık gruplardan oluşan evrende, evren hakkında genel bir yargıya ulaşabilme amacıyla evrenin tümü veya ondan alınacak bir grup, örnek veya örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleri olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2012).

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Evren, araştırmadan elde edilen sonuçlarının atfedilmek istendiği elemanlar bütünü olarak ifade edilmektedir. Örneklem ise belirli bir evrenden, belirli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliği olan küçük küme olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2012). Bu bağlamda bu araştırmanın evreni Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Turizm Fakültesinde lisans düzeyinde öğrenim gören 365 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrenden basit tesadüfi yöntemle seçilmiş gönüllü 150 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada verilerin toplanmasında nicel veri toplama tekniklerinden anket tekniği kullanılmıştır. Anket, belirli bir konuda saptanmış hipotezler veya problemler doğrultusunda, bir evren ya da örneklemi oluşturan elemanlara soruların yöneltildiği sistemli veri toplama tekniğidir (Balcı, 2010). Araştırma anketi katılımcıların demografik özelliklerinin ölçüldüğü değişkenler, benlik saygılarının ve etkileşim kaygılarının ölçüldüğü iki adet ölçekten oluşmaktadır. Araştırmada veriler pandemi sürecinden dolayı katılımcılara anketlerin çevrimiçi ortamlar aracılığıyla uygulanması ile elde edilmiştir.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama araçlarını araştırmacılar tarafından oluşturulan demografik veri formu ile Tezcan ve Sadık (2018) tarafından geliştirilen “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” oluşturmıştır. Bu ölçek “organizasyon”, “kişisel katkı”, “iş olanağı” ve “ekonomik katkı” şeklinde dört alt boyut ve 14 maddeden oluşmaktadır. Tezcan ve Sadık tarafından ölçeğin güvenirlik katsayıları “organizasyon” alt boyutunda .68, “kişisel katkı” alt boyutunda .82, “iş olanağı” alt boyutunda .73 ve “ekonomik katkı” alt boyutunda .81 olarak; ölçeğin tamamında ise .86 olarak bulunmuştur. Ölçeğin derecelendirilmesinde beşli likert tipi kullanılmıştır. Beşli derecelendirme ölçeğine uygun olarak elde edilen ağırlıklı ortalama puanların derecelendirilmesi ve yorumlanması için 1.00 - 1.79; 1.80 - 2.59; 2.60 - 3.39; 3.40 - 4.19; 4.20 - 5.00 aralıkları kullanılmıştır. Derece biçimi “Kesinlikle Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Kesinlikle Katılmıyorum (1)” şeklindedir.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizi istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde öncelikle tanımlayıcı istatistik metotlar uygulanmıştır. Daha sonra araştırmadan elde edilen verilerin normallik dağılımları incelenmiştir. Verilerin normallik dağılımlarını test etmek için basıklık-çarpıklık değerleri incelenmiştir. Bu değerlerin -1.5 ve +1.5 arasında olduğu saptanmıştır. Tabachnick ve Fidell (2013), çarpıklık ve basıklık değerleri -1.5 ve +1.5 değerleri arasında olan veri dağılımının normal dağılım olarak gerçekleştiğini belirtmektedir.

Tutum ve Alt Boyutları	Madde Sayısı	Çarpıklık (Skewness)	Basıklık (Kurtosis)
Kişisel Katkı	5	-0.47	0.72
Ekonomik Katkı	4	0.03	-0.11
İş Olanağı	3	-0.06	-0.26
Organizasyon	2	-0.05	-0.04
Tutum Toplam	14	0.10	0.11

Katılımcıların Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği'ne verdikleri yanıtlara ilişkin bulgular incelendiğinde veriler normal dağılımı sağladığı için araştırmada frekans, yüzde, standart sapma, aritmetik ortalama ve parametrik testlerden t- testi ile tekyönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. İstatistik açıdan anlamlılık derecesi Alpha (α) yanılma düzeyi ise $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan turizm öğrencilerinden elde edilen verilere ilişkin istatistik analizlerin bulguları aktarılmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Değişken	Demografik Özellik	Frekans	Yüzde %
Cinsiyet	Kadın	86	57.3
	Erkek	64	42.7
Yaş	18-20 yaş	104	69.3
	21-23 yaş	33	22
	24 yaş ve üzeri	13	8.7
Sınıf	1.sınıf	26	17.3
	2.sınıf	68	45.3
	3.sınıf	33	22
	4.sınıf	23	15.3
Spora İlgili Düzeyiniz	Az	43	28.7
	Orta	72	48
	Çok	35	23.3
Spor Yapıyor Musunuz?	Evet	74	49.3
	Hayır	76	50.7

Araştırmaya katılan katılımcıların 86'sı kadın (%57.3), 64'ü erkek (%42.7) öğrencilerden oluşmuştur. Bu öğrencilerin 104'ü 18-20 yaş (%69.3), 33'ü 21-23 yaş (%22) ve 13'ü de 24 ve üzeri yaştadır (%8.7). Öğrencilerin 26'sı 1.sınıf (%17.3), 68'i 2.sınıf (%45.3), 33'ü 3.sınıf (%22) ve 23'ü 4.sınıf (%15.3) seviyesindedir. Spora ilgi düzeylerine göre öğrencilerin 43'ünün (%28.7) az, 72'sinin (%48) orta düzeyde ve 35'inin (%23.3) çok ilgi duydukları belirlenmiştir. Öğrencilerin 74'ü (%49.3) spor yaparken, 76'sı (%50.7) spor yapmamaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği'ne Verdikleri Yanıtlara İlişkin Bulgular

Tutum ve Alt Boyutları	Madde Sayısı	N	Ort.	Ss.	Çarpıklık (Skewness)	Baskınlık (Kurtosis)
Kişisel Katkı	5	150	3.98	0.54	-0.47	0.72
Ekonomik Katkı	4	150	3.90	0.56	0.03	-0.11
İş Olanığı	3	150	3.90	0.60	-0.06	-0.26
Organizasyon	2	150	3.51	0.77	-0.05	-0.04
Tutum Toplam	14	150	3.87	0.46	0.10	0.11

Katılımcıların Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği'ne verdikleri yanıtların puan ortalamalarına bakıldığında, en düşük tutum ortalama puanlarının organizasyon alt boyutunda (3.51 ± 0.77) ve en yüksek ortalama puanların ise kişisel katkı alt boyutunda (3.98 ± 0.54) olduğu görülmüştür. Katılımcıların spor turizmine yönelik tutumlarının puan ortalamasının (3.87 ± 0.46) olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Cinsiyet Değişkenine Göre Katılımcıların Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği'ne Verdikleri Yanıtlara İlişkin T-testi

Tutum Alt Boyutları	Cinsiyet	N	Ort.	Ss.	t	p
Kuşisel Katkı	Kadın	86	4.00	0.60	0.367	0.714
	Erkek	64	3.96	0.45		
Ekonomik Katkı	Kadın	86	3.86	0.56	-0.908	0.365
	Erkek	64	3.95	0.58		
İş Olanığı	Kadın	86	3.84	0.59	-1.425	0.156
	Erkek	64	3.98	0.62		
Organizasyon	Kadın	86	3.57	0.77	1.034	0.303
	Erkek	64	3.44	0.78		

Tablo 4'teki T-testi sonuçlarına bakıldığında, cinsiyet değişkenine göre katılımcıların spor turizmine yönelik tutum puan ortalamalarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmamıştır [$t(150)=0.367$; -0.908 ; -1.425 ; 1.034 , $p>0.05$].

Tablo 5. Yaş Değişkenine Göre Katılımcıların Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği'ne Verdikleri Yanıtlara İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Tutum Alt Boyutları	Yaş	N	Ort.	Ss.	F	p	Fark (Scheffe)
Kuşisel Katkı	1) 18-20 yaş	104	3.95	0.52	0.784	0.459	-
	2) 21-23 yaş	33	4.04	0.59			
	3) 24 yaş ve üzeri	13	4.11	0.61			
Ekonomik Katkı	1) 18-20 yaş	104	3.78	0.51	7.395	0.001*	2 - 1
	2) 21-23 yaş	33	4.17	0.57			
	3) 24 yaş ve üzeri	13	4.12	0.73			
İş Olanığı	1) 18-20 yaş	104	3.81	0.55	3.154	0.046	-
	2) 21-23 yaş	33	4.10	0.65			
	3) 24 yaş ve üzeri	13	4.03	0.79			
Organizasyon	1) 18-20 yaş	104	3.50	0.70	0.099	0.905	-
	2) 21-23 yaş	33	3.55	1.00			
	3) 24 yaş ve üzeri	13	3.58	0.76			

Tablo 5'teki Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına bakıldığında, yaş değişkenine göre katılımcıların spor turizmine yönelik tutum puan ortalamalarında; kişisel katkı, ekonomik katkı ve organizasyon alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmazken [$F_{(2,147)}=0.784;3.154;0.099$, $p>0.05$], ekonomik katkı alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur [$F_{(2,147)}=7.395$, $p<0.05$].

Anlamlı farklılığın hangi ikili gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post-Hoc testlerinden Scheffe testinden yararlanılmıştır. Scheffe testi sonuçlarına göre 21-23 yaştaki öğrencilerin spor turizminin ekonomik katkısına yönelik tutum puan ortalamalarının (4.17 ± 0.57), 18-20 yaştaki öğrencilerin tutum puan ortalamalarından (3.78 ± 0.51) istatistiki açıdan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6. Sınıf Değişkenine Göre Katılımcıların Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği'ne Verdikleri Yanıtlara İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Tutum Alt Boyutları	Sınıf	N	Ort.	Ss.	F	p	Fark (Scheffe)
Kişisel Katkı	1) 1.sınıf	26	3.91	0.45	0.985	0.402	-
	2) 2.sınıf	68	3.95	0.52			
	3) 3.sınıf	33	3.99	0.61			
	4) 4.sınıf	23	4.15	0.60			
Ekonomik Katkı	1) 1.sınıf	26	3.79	0.42	1.122	0.342	-
	2) 2.sınıf	68	3.85	0.58			
	3) 3.sınıf	33	3.98	0.63			
	4) 4.sınıf	23	4.03	0.57			
İş Olanığı	1) 1.sınıf	26	3.82	0.64	1.566	0.200	-
	2) 2.sınıf	68	3.81	0.57			
	3) 3.sınıf	33	4.03	0.62			
	4) 4.sınıf	23	4.04	0.61			
Organizasyon	1) 1.sınıf	26	3.35	0.64	3.103	0.029*	3 - 2,1
	2) 2.sınıf	68	3.43	0.74			
	3) 3.sınıf	33	3.86	0.75			
	4) 4.sınıf	23	3.46	0.93			

Tablo 6'daki Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına bakıldığında, sınıf değişkenine göre katılımcıların spor turizmine yönelik tutum puan ortalamalarında; kişisel katkı, ekonomik katkı ve iş olanağı alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmazken [$F_{(3,146)}=.985;1.122;1.566$, $p>.05$], organizasyon alt boyutunda anlamlı farklılık bulunmuştur [$F_{(3,146)}=3.103$, $p<.05$].

Anlamlı farklılığın hangi ikili gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post-Hoc testlerinden Scheffe testinden yararlanılmıştır. Scheffe testi sonuçlarına göre 3.sınıftaki öğrencilerin spor turizm organizasyonlarına yönelik tutum puan ortalamalarının (3.86 ± 0.75), ikinci sınıftaki (3.43 ± 0.74) ve birinci sınıftaki (3.35 ± 0.64) öğrencilerin tutum puan ortalamalarından istatistiki açıdan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7. Spor İlgi Düzeyi Değişkenine Göre Katılımcıların Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği'ne Verdikleri Yanıtlara İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Tutum Alt Boyutları	Spor İlgi Düzeyi	N	Ort.	Ss.	F	p	Fark
Kişisel Katkı	1) Az	43	3.69	0.62	13.782	0.001*	3 - 2,1 2 - 1
	2) Orta	72	4.01	0.41			
	3) Çok	35	4.28	0.50			
Ekonomik Katkı	1) Az	43	3.76	0.66	2.947	0.056	-
	2) Orta	72	3.90	0.44			
	3) Çok	35	4.06	0.63			
İş Olanığı	1) Az	43	3.73	0.57	10.884	0.001*	3 - 2,1
	2) Orta	72	3.81	0.55			
	3) Çok	35	4.29	0.60			
Organizasyon	1) Az	43	3.38	0.62	1.211	0.301	-
	2) Orta	72	3.52	0.74			
	3) Çok	35	3.66	0.98			

Spor ilgi düzeyi değişkenine göre katılımcıların spor turizmine yönelik tutum puan ortalamalarında; ekonomik katkı ve organizasyon alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmazken [$F_{(2,147)}=2.974;1.211$, $p>.05$], kişisel katkı ve iş olanağı alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmuştur [$F_{(2,147)}=13.782;10.884$, $p<.05$].

Anlamlı farklılığın hangi ikili gruplar arasında olduğunu belirlemek için Post-Hoc testlerinden Scheffe testinden yararlanılmıştır. Scheffe testi sonuçlarına göre spor ilgi düzeyi çok olan öğrencilerin spor turizminin kişisel katkılarına ve iş olanaklarına yönelik tutum puan ortalamalarının (4.28 ± 0.50 ;

4.29±0.60), spor ilgi düzeyi orta (4.01±0.41;3.81±0.55) ve az (3.69±0.62;3.73±0.57) olan öğrencilerin tutum puan ortalamalarından istatistiki açıdan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ek olarak spor ilgi düzeyi orta olan öğrencilerin spor turizminin kişisel katkılarına yönelik tutum puan ortalamalarının da (4.01±0.41), spor ilgi düzeyi az olan öğrencilerin tutum puan ortalamalarından (3.69±0.62) istatistiki açıdan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8. Spor Yapma Değişkenine Göre Katılımcıların Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği'ne Verdikleri Yanıtlara İlişkin T-testi

Tutum Alt Boyutları	Spor Yapma	N	Ort.	Ss.	t	p
Kişisel Katkı	Yapıyorum	74	4.15	0.48	3.986	0.001*
	Yapmıyorum	76	3.82	0.55		
Ekonomik Katkı	Yapıyorum	74	4.00	0.54	2.314	0.022*
	Yapmıyorum	76	3.79	0.57		
İş Olanığı	Yapıyorum	74	3.99	0.65	1.783	0.077
	Yapmıyorum	76	3.81	0.55		
Organizasyon	Yapıyorum	74	3.47	0.86	-0.734	0.464
	Yapmıyorum	76	3.56	0.69		

Tablo 8'deki T-testi sonuçlarına bakıldığında, spor yapma değişkenine göre katılımcıların spor turizmine yönelik tutum puan ortalamalarında; iş olanağı ve organizasyon alt boyutlarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmazken [$t_{(150)}=1.783; -0.734, p>.05$], kişisel katkı ve ekonomik katkı alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmuştur [$t_{(150)}=3.986; 2.314, p<.05$]. Spor yapan öğrencilerin spor turizminin kişisel ve ekonomik katkılarına yönelik tutum puan ortalamalarının (4.15±0.48;4.00±0.54), spor yapmayan öğrencilerin tutum puan ortalamalarından (3.82±0.55;3.79±0.57) istatistiki açıdan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

4. TARTIŞMA

Turizm fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin, spor turizmine yönelik tutumlarını, çeşitli değişkenler açısından incelendiği bu çalışmada örneklemden katılımcıların cinsiyet değişkenine göre turizm fakültesinde eğitim alan üniversite öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır. Günümüz toplumunda kadın ve erkek arasındaki günlük hayattaki rolleri ve etkileşimlerindeki farklar giderek azaldığı söylenebilir. Aynı şekilde cinsiyet farklılığı spor ve turizm konularında da kalktığı görülmektedir. Bu elde edilen sonucun bu durumdan kaynaklandığı düşünülebilir. Literatürde konu ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında; Özdemir'in (2020), Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde eğitim gören öğrencilerin spor turizmine yönelik tutumlarının incelendiği çalışmada benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Benzer şekilde Turgut (2019), turizm eğitimi ile spor bilimleri eğitimi lisans öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumlarının incelendiği çalışmada cinsiyet değişkenine göre organizasyon alt boyutunda cinsiyet bakımından turizm eğitimi lisans öğrencilerinde anlamlı bir fark görmemiştir. Bu sonuçlara karşın Kardaş, Alptekin ve Berkil (2021) bireylerin spor turizmine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından inceledikleri çalışmada kişisel katkı alt boyutunda kadınlar lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Araştırmamızda örneklemden turizm fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerin, spor turizmine yönelik tutumları yaş değişkenine göre ekonomik katkı alt boyutunda anlamlı farklılıklar göstermektedir. 21-23 yaş aralığındaki öğrencilerin ekonomik katkı düzeyi sırasıyla 24 yaş ve üzeri ve 18-20 yaş olan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durumun yaş arttıkça öğrencilerin daha çok ekonomik olarak doğru hareket etmenin bilincinde olduklarından ileri sürülebilir. Literatürde konu ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında ekonomik katkı alt boyutun da yaş arttıkça spor turizmine yönelik tutumlarında arttığı görülmektedir (Hacıcaferoğlu, Hacıcaferoğlu, Selçuk ve Karataş 2013; Kardaş vd., 2021; Özdemir, 2020; Turgut, 2019).

Araştırmamızda örneklemden turizm fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin, spor turizmine yönelik tutumları sınıf değişkenine göre incelendiğinde, organizasyon alt boyutunda anlamlı farklılıklar göstermektedir. Üçüncü sınıf öğrencilerinin sırasıyla dördüncü sınıf, ikinci sınıf ve birinci sınıf öğrencilerinden anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum öğrencilerin belirli bir eğitim aldıktan sonra elde edilen bilgi ve birikimden kaynaklandığı ileri sürülebilir. Benzer şekilde Turgut (2019), sınıf düzeyi değişkeninde organizasyon alt boyutunda anlamlı bir fark saptamıştır. Özdemir (2020), yapmış olduğu çalışmada sınıf düzeyi değişkenine göre kişisel katkı, iş olanağı ve ekonomik boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunurken, organizasyon alt boyutunda anlamlı bir fark görülmemiştir.

Araştırmamızda örneklemdaki turizm fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerin, spor turizmüne yönelik tutumları spor ilgi durumu değişkenine göre incelendiğinde, kişisel katkı ve iş olanağı alt boyutunda anlamlı farklılıklar göstermektedir. İki alt boyutta da spor ilgisi arttıkça daha yüksek puanlar alındığı görülmüştür. Spora ilgili olan bir insan yeni insanlarla karşılaşmasına ve yeni arkadaşlar edinmesine yardımcı olur. Yaşam kalitesini arttırmasına ve geliştirmesine yardımcı olur. Aynı zamanda spor ile ilgilenen bir birey o topluluğa hizmet eden spor dalları sayesinde turizm alanında büyük bir sahada iş olanağı sağladığı bilinmektedir. Örneğin, büyük bir turistik kitlenin olimpiyat oyunlarının yapıldığı bölgeyi gezme ve görme isteği, turizm hareketinin gelişmesini ve bir gelir akımının gerçekleşmesini ortaya çıkarmaktadır (Güçlü, 2001).

Araştırmamızda örneklemdaki turizm fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerin, spor turizmüne yönelik tutumları spor yapma durumu değişkenine göre incelendiğinde, kişisel katkı ve ekonomik katkı alt boyutunda anlamlı farklılıklar göstermektedir. Elde edilen bu durumun sporda aktif katılım içinde olan bir bireyin spor sayesinde fiziksel zindeliğini geliştirerek, hayata daha yaratıcı olarak uyum sağlamamızı ve sağlığımızın değerini anlamamıza yardımcı olduğu bilinmektedir. Bir başka deyişle hayattan zevk almamıza yardımcı olduğu ileri sürülebilir. Bunun yanında özellikle modern toplumların yaşamının önemli bir parçası olan turizm içinde spor son yıllarda çok önemli bir yere gelmiş ve birçok spor olayları yıllık veya mevsimlik olarak düzenli tekrarlanmakta böylece uzun vadede ekonomik katkılar vermektedir. Kardaş ve arkadaşları (2021), yapmış oldukları çalışmada aktif spor yapma durumunun spor turizmüne tutumunu etkileyip etkilemediği tespit edilmeye çalışılmış elde edilen sonuç bizim çalışmamızla benzerlik gösterdiği görülmüştür. Ayrıca pasif ve aktif sportif faaliyetler içerisinde olmak bireylerin üzerinde oluşabilecek olunan stres algısının yönetilmesinde (Hacıcaferoğlu, Günel ve Duyan, 2018).

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmamızda örneklemdaki turizm fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerin ölçek maddelerine vermiş oldukları cevaplara bakıldığında, öğrencilerin spor turizmüne yönelik tutumlarında, ölçeğin tüm alt boyutlarında genel olarak orta üstü düzeyde bir algının olduğu belirlenmiştir. Ayrıca yaş, sınıf, spora ilgi düzeyleri ve spor yapma değişkenlerine göre anlamlı farklılıklara rastlanılırken cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark saptanmamıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin spora ilgi düzeylerinin artmasının ve spor yapmalarının spor turizmüne yönelik tutumlarını arttırdığı söylenebilir.

Gelişen teknolojik alt yapı ile birlikte pasif anlamda spor turizmi dünyada ilgi çekmeye ve daha fazla ilgiye uğradığı görülmektedir. Bu nedenle de birçok ülke spor turizmi kapsamında yeni organizasyonlar yapma ve bu sayede bu katılım oranlarını geliştirme ve yayma çabası içerisinde olabilmektedirler. Bu bağlamda spor ve spor turizminin önemini tüm toplumca bilinmesi için çeşitli faaliyetlerin (Seminer, eğitim müfredat düzenlenmesi, ekonomik refahın artışı, izin sürelerinin artışı vb. yapılması gerekir).

KAYNAKÇA

- Akın, A. (2015). Spor turizminin etkileri üzerine bir alan araştırması. *Journal Of Gastronomy and Tourism Studies*, 3(2), 20-30
- Baker, W. J. (1988). *Sports in the Western World*. Chicago, IL: University of Illinois Press.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Butler, G. D. (1950). *Introduction to community recreation*. New York: McGraw-Hill.
- Chu, D. (1982). *Dimensions of sport studies*. New York: Wiley & Sons.
- Coakley, J. J. (1982). *Sport in society – Issues and controversies*. St Louis: C. V. Mosby. Dorsey Publishing.
- Edwards, H. (1973). *Definitions and clarifications in sociology of sport*. Homewood, IL: Dorsey Press.
- Ekici, S., Hacıcaferoğlu, B. & Çalışkan, K. (2017). Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı spor örgütlerinde çalışan yöneticilerin örgütsel bağlılık ve örgütsel sinizm düzeylerinin incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12 (2), 40-57.
- Feifer, M. (1985). *Tourism in History*. New York: Stein and Day Publishers.

- Gammon, S. & Robinson, T. (2003). "Sport and tourism: A conceptual framework". *Journal of Sport & Tourism*, 8(1), 23-38.
- Gibson, H. J. (1998). Active sport tourism: Who participates? *Leisure studies*, 17(2), 155- 170.
- Güçlü, M. (2001). Olimpiyat oyunları ve spor sponsorluğu. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 223-239.
- Günel, I. & Hacicaferoğlu, B. (2021). The effect of school burnout on employment hope: an application on the students of the faculty of sports sciences. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(15), 2290-2320.
- Hacicaferoğlu, B., Günel, İ. & Duyan, M. (2018). Effects of organizational stress management on job performance: An Application on sports organizations. *European Journal Of Physical Education And Sport Science*, 4(10), 93-111.
- Hacicaferoğlu, S., Hacicaferoğlu, B., Selçuk, M.H. & Karataş Ö. (2013). Examinations of the reasons for participation of children between the ages of 9-16 to summer sports schools (Instance of Malatya province). *The Online Journal of Recreation and Sport*, 2(1), 12-17.
- Heath, E. & Wall, G. (1992). *Marketing tourism destinations*. New York: Wiley.
- İnceoğlu, M. (2004). *Tutum, algı, iletişim*. Ankara: Elips Kitap.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kardaş, N. T., Alptekin, M. Z. & Berkil, İ. (2021). Bireylerin spor turizmine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Exercise and Sport Sciences Research*, 1(1), 10-20.
- Kinnaird, V. & Hill, D. (1993). *Tourism and gender analysis*. New York: Wiley & Sons.
- Koç, E. (2005). New product development in the turkish tourism market: The case of football tourism. *Journal of Sport & Tourism*, 10(3), 165- 173.
- Laverty, P. (1989). *Travel and Tourism*. Suffolk: Elm Publications.
- McIntosh, R.W., Goeldner, C.R. & Ritchie, J.R.B. (1995). Pleasure travel motivation. In: *Tourism: principles, practices, philosophies*, 7th Edition, 167-190.
- Özdemir, B. U. (2020). *Spor bilimleri fakültesinde eğitim gören öğrencilerin spor turizmine yönelik tutumlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: Allyn and Bacon.
- Tezcan, N., & Sadık, R. (2018). Spor turizmine yönelik tutum ölçeği: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Spor Eğitim Dergisi*, 2(2), 29-36.
- Turgut, F. (2019). *Turizm eğitimi ile spor bilimleri eğitimi lisans öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumlarının incelenmesi (Düzce üniversitesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce: Düzce Üniversitesi.
- Weed, M. (1997). Influences on sport tourism relations in britain: The effects of government policy. *Tourism Recreation Research*, 22(2), 5-12.
- Weller, B. & Hall, M. (1992). *Special interest tourism*. Toronto: Halsted Press Wiley & Sons (Revised edition).
- World Tourism Organisation (1993). <<https://www.unwto.org/>> (Erişim Tarihi: 11.04.2022).
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 7-10.
- Zauhar,C.(2007). Historical perspectives of sports tourism. *Journal of Sport & Tourism*, 9(1),5-101.
- Zeigler, E. F. (1984). *Ethics and morality in sports and physical education*. Champaign, IL: Stipes Publication Company.
- Edwards, H. (1973). *Definitions and clarifications in sociology of sport*. Homewood, IL: Dorsey Publishing.
- McIntosh, R.W. & Goeldner, C. R. (1995). *Tourism – Principles, practices and philosophies*. New York: Wiley & Sons.